

Ivaretagelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (Åpenhetsloven)

Bakgrunn

GIVAS følger lov om virksomheters åpenhet og arbeid med grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold (åpenhetsloven), som pålegger større virksomheter å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for å unngå negative konsekvenser for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i virksomhetens leverandørkjede.

Generelt

GIVAS eier og drifter alle offentlige vann- og avløpsanlegg i de fem kommunene Eidskog, Nord-Odal, Sør-Odal, Grue og Kongsvinger.

- Vi produserer og distribuerer vann
- Vi sørger for innsamling og rensing av avløpsvann
- Vi driver anleggsvirksomhet

GIVAS ble etablert 1. januar 2006 av kommunene Grue og Kongsvinger, og i 2013 og 2014 kom henholdsvis Nord-Odal og Eidskog med. Fra 1.1.2024 ble Sør-Odal med.

Virksomhetens organisering:

Selskapet har sin egen driftsorganisasjon med et uavhengig styre valgt av et representantskap. Representantskapet består av medlemmer fra kommunestyrene i eierkommunene. Organisasjonen består av de fire avdelingene Vann, Avløp, Anlegg og Prosjektavdeling. I tillegg har selskapet en stab som leverer tjenester til hele organisasjonen.

GIVAS har driftsområde i Kongsvinger, Eidskog, Grue, Sør-Odal og Nord-Odal med anlegg spredt i disse kommunene. Hovedkontoret ligger i Kongsvinger.

Daglig leder: Hanne Rolsdorph

Styrets leder: Henrik Futtrup.

Likestilling og arbeidsmiljø

Selskapet består av 58 fast ansatte hvorav 8 kvinner. For GIVAS totalt utgjør kvinneandelen 14%, mens i ingeniøravdelingen utgjør kvinneandelen 18%. Arbeid med vann og avløp, samt anleggsvirksomhet knyttet til dette, har tradisjonelt vært ansett som fysisk krevende. Det er imidlertid slik at både menn og kvinner kan fylle stillingene i driftsavdelingene. Alle stillinger lyses ut offentlig, og rekruttering er basert på kvalifikasjoner i tråd med selskapets verdier – livsglede, inkludering, verdsetting, engasjement og troverdighet.

GIVAS skal gi alle like muligheter for arbeid uavhengig av kjønn, etnisitet/religion, funksjonsevne, seksuell orientering og kjønnsidentitet. Selskapet ivaretar likestillingsloven, diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

Arbeidsmiljøet vurderes som godt. GIVAS skal gjennom sin arbeidsgiverpolitikk skape et godt fysisk, organisatorisk og sosialt arbeidsmiljø. Det gjennomføres årlige medarbeiderundersøkelser, som sammen med medarbeidersamtaler er gjentakende aktiviteter som brukes for å utvikle et godt arbeidsmiljø.

Grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold

Ledere i GIVAS legger vekt på å styre vår virksomhet etter norsk lov, i tråd med god forretningskikk og selskapets etablerte etiske retningslinjer.

GIVAS har forankret åpenhetsloven hos selskapets styre og ledelse, i intern innkjøpshåndbok og kontraktsmaler. I tråd med åpenhetsloven gjennomføres en årlig aktsomhetsvurdering av egen virksomhet samt selskapets leverandørkjede.

Vesentlige risikoområder i egen virksomhet og tiltak for å begrense risiko

Den mest fremtredende risikoen for negative påvirkninger på individers liv, sikkerhet, helse, trivsel og verdighet i egen virksomhet er potensielle skader som kan ramme ansatte i forbindelse med utførelse av arbeid. Risikovurdering knyttet til HMS har avdekket at de mest kritiske potensielle konsekvenser er hørselskader, personskader som følge av ulykker ved bruk av maskiner og utstyr, ras i grøfter, samt ulykker med gass. Ledere jobber systematisk sammen med ansatte, ansattes representanter og bedriftshelsetjenesten for å hindre at slike skader skal oppstå, gjennom gode rutiner for HMS. Alle avvik følges opp. Bedriftshelsetjenestens generelle inntrykk av HMS arbeidet er at «GIVAS jobber godt og systematisk med HMS, og involverer bedriftshelsetjenesten i stor grad der det er fornuftig.»

Vesentlige risikoområder i leverandørkjeden og tiltak for å begrense risiko

Alle leverandører av en størrelse som er vesentlig for selskapets virksomhet er gjennomgått med vurdering av risikoen for brudd i vår leverandørkjede. Leverandørene vurderes ut fra bransjen de tilhører i tillegg til GIVAS' kunnskap om leverandøren basert på type vare eller tjeneste og kjennskap til bakenforliggende leverandørkjede. Bransjevurderingen baserer seg på DFØs (Direktoratet for forvaltning og økonomistyring) høyrisikoproduktliste som beskrives på anskaffelser.no. Listen omfatter produktkategorier hvor det foreligger høy risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter. Generelt vurderes risikoen for brudd knyttet til menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i leverandørkjeden til å være lav.

Leverandørkjeden er oversiktlig med få leverandører utenfor Norge. Det er svært lite innkjøp fra utlandet, men en del varer og materiell anskaffes via norske leverandører som importerer fra

utlandet, blant annet komponenter i elektronikk, metaller til rør og pumper. Mye av dette produseres i Europa. Mange leverandører er lokale, spesielt på bygg- og anleggsarbeid, samt til leveranser av grus og knuste masser. Alle leverandører hvor GIVAS har innkjøp over 100.000 kr per år (samt enkelte utvalgte under pga bransje) har blitt bedt om å signere egenerklæring HMS og samfunnsansvar som skal sikre ivaretagelse åpenhetsloven.

I selskapets anskaffelser må leverandørene fylle ut det europeiske egenerklæringsskjemaet (ESPD) som er et midlertidig bevis for at leverandøren oppfyller kvalifikasjonskravene og eventuelle utvelgelseskriterier. Åpenhetsloven er også innarbeidet i våre kontraktsvilkår for å sikre ivaretagelse av menneskerettigheter. I tillegg gjennomfører GIVAS stikkprøvekontroll, hvor leverandørene må fylle ut et egenrapporterings skjema for å kartlegge risiko. Dersom det avdekkes forhøyet risiko eller faktiske brudd gjennom denne rapporteringen, vil GIVAS følge opp med dialog og vurdere behov for ytterligere tiltak.

Selskapet har gjennomført aktsomhetsvurdering uten at det er avdekket faktiske negative konsekvenser eller vesentlig risiko for negative konsekvenser hos selskapets leverandører. Det er derfor heller ikke iverksatt eller planlagt iverksatt spesielle tiltak. For leverandører der risikokartleggingen avdekket mangel på tilstrekkelig informasjon eller opplever mangelfull tilbakemelding, etterspørres ytterligere dokumentasjon på hvordan grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold etterleves. Dersom det avdekkes alvorlige brudd i leverandørkjeden, kan dette medføre heving av kontrakt.

Implementering av åpenhetsloven

Forpliktelse til grunnleggende menneskerettigheter implementeres i tråd med «aktsomhetshjulet» for ansvarlig næringsliv, anbefalt av OECD og som pekt på i åpenhetsloven. Dette innebærer at:

- Øverste ansvar ligger hos selskapets ledelse og styre
- Forpliktelsen og tilhørende policy forankres i selskapets styringssystem og rutiner
- Alle ansatte gjøres oppmerksom på våre forpliktelser og sin rolle i å bidra til gjennomføring
- Selskapet gjennomfører regelmessig aktsomhetsvurderinger for leverandørkjeden og krever det samme fra selskapets leverandører
- Etablering av rutiner for regelmessige aktsomhetsvurderinger og rapportering i tråd med åpenhetsloven
- Selskapet følger opp informasjon om negative konsekvenser og vesentlige risiko for ansatte og andre berørt av virksomheten
- Etterlevelsen av policy for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold gjennomgås årlig

Kontakt

For spørsmål om denne redegjørelsen og GIVAS' tilnærming til grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, kontakt økonomisjef Veronika Wæraas på epost

veronika.waeraas@givas.no

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 4 pages before this page

Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende